

Nr 615

Av herr Nilsson i Gävle m. fl., om obligatorisk kommunal bostadsförmedling.

(Lika lydande med motion nr 489 i Första kammaren)

Behovet av en bostadsförmedlingsverksamhet skött av samhällets egna organ framstår som alltmer trängande, såväl i storstadsregionerna som i de mellanstora städerna och tätorterna. Ingen kan undgå att uppmärksamma den allt starkare opinion som kräver att obligatorisk kommunal bostadsförmedling skall stadgas i lag. Denna bostadsförmedling bör omfatta alla lägenheter i flerfamiljsfastigheter och i enfamiljshus byggda för uthyrning, oberoende av finansieringsförhållandena och såväl i nybyggnation som i äldre fastighetsbestånd, inbegripet s.k. successionslägenheter och övriga ledigblivna lägenheter. Förmedlingen skall så rättvist som möjligt fördela lägenheterna utan avgift från de bostadssökandes sida och bör, genom att ha tillgång till alla lägenheter, bedöma turordning i kombination med bedömning av sociala förhållanden.

De skäl som 1962 års bostadsförmedlingsutredning anförde gentemot obligatorisk bostadsförmedling kan icke anses bärande. Utredningen framhöll att en lagstiftning i frågan skulle bli mycket omfattande och därtill förutsätta en betydande kontrollapparat för att bli effektiv. Dessa skäl gentemot obligatorisk bostadsförmedling kan inte anses relevanta. Att denna form av bostadsförmedling blir arbetskrävande kan inte anges som en negativ faktor, allra minst om man ser till den mängd av negativa faktorer som vidlåder den nuvarande uppsplittringen i dels kommunala bostadsförmedlingar, dels privata bostadsförmedlingar. Utöver det förkastliga i denna splittring på lägenhetsförmedlingens område kan man inte bortse ifrån, att den privata förmedlingsverksamheten till betydande delar inrymmer en klart asocial tendens med hyresocker, s.k. svart börs och fullständig frånvaro av social bedömning. Därtill kan inte den privata förmedlingsverksamheten — eller ens försöker — eftersträva någon som helst turordning, då det främst är ett penningförhållande som bestämmer vem som skall tilldelas ledig bostad.

Bostadsförmedlingsutredningens majoritet, vilket även godkändes av riksdagen vid antagandet av proposition nr 100/1967, gick in för en form där man utan lagstiftning avser att tillförsäkra bostadsförmedlingarna de nyproducerade lägenheterna. Beslutet innebar att kommun får besluta om och i vilken utsträckning bostäder som byggs med statligt bostadslån skall

förmedlas av kommunens bostadsförmedling. Endast flerfamiljshus och småhus som inte skall bebos av låntagaren kan omfattas av beslutet. Bl. a. kommer den äldre bebyggelsen utanför. Kommun kan dessutom i beslutet undanta t. ex. kategorihus och hus som skall förvaltas i bostadsrättsform.

Detta beslut var otvivelaktigt ett framsteg. Men inte ens en samordnad bostadsförmedling i storstadsområdena, exempelvis i Stor-Stockholm, kommer till rätta med svarta börsandet och bostadssockret. Det måste tagas ytterligare ett steg, som inte kan vara något annat än övergång till obligatorisk bostadsförmedling och skärpt lagstiftning för dess efterlevnad om förhållandena på bostadsmarknaden skall kunna saneras.

Med stöd av vad som ovan anförts hänställes,

att riksdagen måtte besluta en sådan ändring av lagen av den 10 juli 1947 (nr 523) om kommunala åtgärder till bostadsförsörjningens främjande att i 4 § första stycket tillägges:

»Bostadsförmedlingen skall förmedla alla inom området nyproducerade och ledigblivna lägenheter.»

Stockholm i januari 1968

Henning Nilsson (vpk)
i Gävle

Erik Karlsson (vpk)

Gunvor Ryding (vpk)

Axel Jansson (vpk)
